

HYVINVOINTIPALVELUT

HYVINVOINNIN JOHTAMISEN JA EDISTÄMISEN PALVELUT

Toimielin Hyvinvointilautakunta

Tehtäväalue Hyvinvointitoimiala

Vastuhenkilö Hyvinvointijohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Hyvinvointitoimiala vastaa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Toimiala seuraa väestöryhmittäistä hyvinvointia ja koordinoi monialaista yhteistyötä kunnan eri toimialojen, hyvinvointialueen sekä kolmannen sektorin kanssa.

Toimialaan kuuluvat kirjasto- ja kulttuuripalvelut sekä liikunta- ja nuorisopalvelut. Lisäksi toimiala vastaa vaikuttamistoimielinten toiminnan kehittämisestä, osallisuuden ja kansalaistoiminnan edistämisestä, vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen järjestämisestä sekä kunnan työhyvinvoinnin ja viestinnän kokonaisuuksien koordinoinnista ja kehittämisestä.

Olellaiset muutokset ja tapahtumat

Vuonna 2025 toiminnan painopisteet säilyivät pääosin ennallaan. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä johdettiin kunnan strategian ja hyvinvointisuunnitelman mukaisesti, ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa vakiintui. Ruskon HYTE-kerroin oli koko Suomen kolmanneksi paras, ja kuntajohdon TEA-viisaritulos nousi selvästi.

Lapsiperheiden arkea tuettiin nanny-palvelulla, joka toteutettiin ostopalveluna. Harrastamisen Suomen mallin mukainen maksuton harrastustoiminta toteutettiin kaikilla kouluilla yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa. Yhdistysavustuksia kohdennettiin hyvinvointitavoitteiden mukaisesti, ja yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa jatkettiin muun muassa seuraparlamentin ja kuntalaiskeskustelujen kautta. Osallisuuden edistäminen oli osa toimialan perustoimintaa.

Työhyvinvoinnin ja viestinnän kokonaisuuksia kehitettiin suunnitelmallisesti. Työhyvinvoinnin kehittämiseen saatiin ulkopuolista rahoitusta, ja viestinnän kehittämiskysely toteutettiin kuntalaisille ja henkilöstölle. Vuoden aikana valmisteltiin toimialarakenteen muutos, jonka mukaisesti elinvoima- ja viestintäpalvelut siirrettiin hyvinvointitoimialan vastuulle.

Hyvinvointipalvelujen talous toteutui talousarviota paremmin. Ulkoisten erien perusteella toimintakate alittui noin 100 000 eurolla. Talouden toteumaa seurattiin säännöllisesti, ja kehitys vastasi pääosin tehtyjä ennusteita. Alitus tarkentui tilinpäätösvaiheessa useiden erien yhteisvaikutuksena ja kohdistui pääosin palvelujen ostoihin sekä henkilöstömenoihin.

Henkilöstömenoissa alitus liittyi vajaan puolen vuoden virkavapauteen, hankeavustusten kohdentumiseen sekä sisäisiin järjestelyihin. Kesäkerhotoimintaa järjesteltiin toimialojen välillä uudelleen ilman vaikutusta toiminnan laajuuteen. Koulunuorisotyöntekijän palkkaamiseen saatiin ennakoitua enemmän avustusta.

Palvelujen ostoissa alitus muodostui useista eristä, jotka liittyivät erityisesti nanny-palvelun kilpailutuksen siirtymävaiheeseen, nuorisopalvelujen sijaisjärjestelyjen ostopalvelutarpeen vähenemiseen sekä taiteen perusopetuksen toteutuneeseen laskutukseen suhteessa lisätalousarviossa tarkistettuun määrärahaan.

Osa alituksesta liittyi talousarvion valmistelussa tehtyyn toimialan investointihankkeiden priorisointiin, minkä seurauksena hankkeisiin liittyviä ostopalveluja ei toteutunut arvioidussa laajuudessa. Lisäksi useiden ulkopuolisella rahoituksella käynnistyneiden hankkeiden menoja ja tuloja kohdentuu vuodelle 2026.

Ulkopuolisten tukien ja avustusten määrä ylitti talousarvion ja kompensoi osaltaan myynti- ja maksutuottojen alitusta. Myyntituottojen alitus liittyi siihen, että kaikkia suunniteltuja maksutarkistuksia ei taloustilanteen parantuessa toteutettu.

Lakiperusteiset tehtävät ja keskeiset palvelut toteutuivat suunnitellusti.

Selonteko merkittävimmistä riskeistä

Palvelutarpeen muutokset ja yhteistyövaatimusten kasvu suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin muodostivat keskeisen riskin. Toimistotyön niukka resursointi lisäsi hallinnollista kuormitusta.

Hyvinvoinnin edistämistyötä jatkettiin suunnitelmallisesti, eikä valtionosuuksiin liittyvä riski toteutunut. HYTE-kertoimen kehitys vahvisti kunnan rahoitusasemaa.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/Mittari	TA 2025	TP 2025
Johdetaan kunnan monialaista hyvinvointityötä suunnitelmallisesti ja vaikuttavasti	Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman päivittäminen	1 krt / v	Toteutunut, suunnitelman päivitys jatkuu keväällä 2026
	TEA-viisari (kuntajohto)	>= 68	92
	HYTE-kerroin	>= 75 (V-S ka: 60)	80
	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuus	133 500 €	160 500 €
	Koordinoidaan hyvinvointialueen hyte-yhdyspintatyötä suunnitelman mukaan	Toimintamallien ylläpito (kpl)	n. 10 kpl
Vahvistetaan lapsiperheiden arkea helposti saatavalla tuella	Nanny-palvelun asiakastytytyväisyys	Vähintään 95 % asiakkaista suosittelisi palvelua	100 %

Harrastustakuulla turvataan jokaiselle lapselle maksuton harrastus	Harrastuskerhojen määrä	Toiminnassa vähintään joka koululla	Toteutunut, 35 kpl
Edistetään kunnan esteettömyyttä	Esteettömyyskartoitusten ja -korjausten investointimäärärahat	Vähintään 10 000 €	Ei määrärahaa talousarviossa 2025
Avustusjärjestelmä on hyvinvointitavoitteiden suuntainen ja mahdollistaa kansalaistoiminnan tukemisen ja yhteisöllistä palvelutuotantoa	Kohdeavustuksia myönnetään hyvinvointia edistäviin toimiin, yhteisöllisen kulttuurin synnyttämiseen ja kuntalaisten yhteisten toimintaan osallistumisen mahdollistamiseen	Vähintään 30 000 €	Myönnetty 37 514 €
Vahvistetaan hyvinvointia edistävää yhteistyötä ja osallistavaa vuorovaikutusta toimialojen ja eri toimijoiden kesken	Seuraparlamentti kokoontuu yhdistysohjelman mukaisesti Kuntalaiskyselyjä ja -keskusteluja järjestetään	1-2 krt / v Vähintään 5 kpl	2 krt (12.5.2025, 16.12.2025) 5 kpl
Kunnan henkilöstön työhyvinvointia edistetään työhyvinvointisuunnitelman mukaan	Työhyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen Työhyvinvointikyselyn toteutus	kpl Toteutettu	Toteutunut joka toimialalla, saatu kehittämisavustus 15 000 € Toteutunut esihenkilöiden osalta, koko henkilöstön osalta siirretty toimialojen toivomuksesta ja em. hankkeesta johtuen alkuvuoteen 2026
Kunnan ulkoista ja sisäistä viestintää kehitetään ja koordinoidaan viestintäsuunnitelman mukaan	Viestintäsuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen Viestinnän kehittämiskyselyn toteutus	kpl Toteutettu	Toteutunut, suunnitelman päivitys aloitettu Toteutettu kuntalaisille ja henkilöstölle

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

Toimielin Hyvinvointilautakunta

Tehtäväalue Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Vastuhenkilö Hyvinvointijohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Kirjastopalvelut tarjoaa kirjastolain mukaisesti ajantasaisen kokoelman osana Vaski-kirjastoverkosta. Palvelut edistävät lukemista ja monipuolisia lukutaitoja, tarjoavat tiloja oppimiseen ja kansalaistoimintaan sekä tukevat yhteiskunnallista vuorovaikutusta ja demokratiaa.

Kulttuuripalvelut edistävät kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä kulttuurihyvinvointia osana kuntalaisten terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Vapaan sivistystyön opetus hankitaan ostopalveluna Raisio-opistolta ja taiteen perusopetus Turun musiikinopetus Oy:ltä.

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Vuonna 2025 kirjastopalveluissa valmistauduttiin uudisrakennuksen käyttöönottoon ja tarkasteltiin työprosesseja kokonaisuutena tulevaa toimintaympäristöä varten. Hakeutuvan työn käytänteitä jatkettiin ja kehitettiin osana koulujen arkea.

Toimitilojen väliaikaisuudesta huolimatta kirjaston lainausmäärät kasvoivat edellisvuoteen verrattuna, mikä osoittaa palvelujen kysynnän ja toiminnan saavutettavuuden säilyneen hyvällä tasolla.

Kirjaston roolia yhteiskunnallisen vuoropuhelun ja demokratian edistäjänä vahvistettiin kirjailijavierailuilla ja keskustelutilaisuuksilla. Toiminta toteutettiin käytettävissä olevien tilojen puitteissa, osin kirjaston ulkopuolisissa tiloissa.

Kulttuuripalveluissa jatkettiin vakiintuneita kulttuurihyvinvointipalveluja. Vapaan sivistystyön toiminta oli aktiivista ja osallistujamäärät kasvoivat selvästi.

Selonteko merkittävimmistä riskeistä

Keskeiset riskit liittyivät henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen sekä palvelujen järjestämiseen vaihtelevissa ja osin väliaikaisissa tiloissa. Tilaturvallisuuteen, kulunvalvontaan ja ilkvallan ehkäisyyn liittyviä riskejä hallittiin päivittämällä turvallisuuskäytäntöjä ja seuraamalla tilojen käyttöä yhteistyössä muiden toimialojen kanssa.

Henkilöstömuutoksista huolimatta merkittäviä toiminnan keskeytyksiä ei tapahtunut, ja tehtävät hoidettiin sisäisin järjestelyin.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/Mittari	TA 2025	TP 2025
Kirjastotoimen resursointi on riittävä.	Toimintakulut € / asukas	Arvio, ei sisällä vyörytyksiä	47,5 €
	Aineistomääräraha € / asukas	<= 6,5 € (= Varsinais-Suomen keskiarvo)	6,96 €
	Henkilötyövuodet / 1000 asukas	>=0,79	0,70 htv
Kirjastopalveluiden toiminnan painopisteet	Lainat / asukas	>11	14,6
	Fyysiset käynnit / asukas	>6,5	4,36
		>5	5

ovat tarkoituksenmukaisia.	Ulkopuolisten järjestämiä tapahtumia kirjastossa		
Kulttuuria edistetään osana kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia.	Pisteet kulttuurin TEA-viisarissa Kulttuurihyvinvointipalveluiden tarve tunnistetaan ja niitä tarjotaan talouteen sopeutetun suunnitelman mukaan	>=71 Kyllä	77 Toteutunut
Tarjotaan taidekasvatusta ja mahdollisuus suorittaa tutkinto taiteen perusopetuksessa.	Taidekasvatusta järjestetään suunnitelman mukaan Taiteen laajan oppimäärän perusopetukseen opiskelijoiden määrä	Kyllä 16-18	Toteutunut 18
Kannustetaan elinikäiseen oppimiseen järjestämällä vapaan sivistystyön opetusta.	Toteutuneiden opetustuntien määrä Opetukseen osallistuneiden määrä	>=400 >=400	472 831

LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUT

Toimielin Hyvinvointilautakunta

Tehtäväalue Liikunta- ja nuorisopalvelut

Vastuhenkilö Hyvinvointijohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Liikuntapalvelut tarjoaa liikuntalain mukaisesti kuntalaisille monipuolisia liikuntaolosuhteita ja -palveluja sekä tukee paikallisten liikunta- ja urheiluseurojen toimintaa.

Nuorisopalvelut tukee nuorisolain mukaisesti nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja avoimia tiloja sekä edistämällä nuorten kansalaistoimintaa. Etsivä nuorisotyö tavoittaa tuen tarpeessa olevia nuoria ja ohjaa heitä koulutuksen, työelämän ja muiden palvelujen piiriin. Koulunuorisotyö tukee nuoria koulujen arjessa, ehkäisee kiusaamista ja vahvistaa koulu yhteisön hyvinvointia.

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Liikuntapalveluja kohdennettiin erityisesti väestöryhmiin, joiden omaehtoisessa liikunnan harrastamisessa on esteitä. Liikunnanohjaus- ja neuvontapalveluja kehitettiin yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, ja vähän liikkuvien tukemiseen saatiin ulkopuolista hankerahoitusta. Liikuntaneuvonnan asiakasmäärä kasvoi edellisvuoteen verrattuna, mikä osoittaa kohdennettujen toimenpiteiden tavoittaneen kohderyhmiä.

Liikuntapalveluvastaavan eläköitymisen jälkeen tehtävät järjestettiin uudelleen ja yhteistyötä muiden toimialojen sekä kolmannen sektorin kanssa vahvistettiin. Liikunta- ja vapaa-aikaolosuhteiden kehittämistä jatkettiin sopeutetun investointisuunnitelman puitteissa

rajoitetusti. Leikkipuistojen osalta valmisteltiin pitkän aikavälin kehittämissuunnitelmaa yhdessä teknisen toimen kanssa.

Avoimessa nuorisotyössä järjestettiin säännöllistä nuorisotalotoimintaa arkipäivisin sekä retkiä, leirejä ja tapahtumia. Nuorisotilojen kävijämäärät pysyivät hyvällä tasolla, ja toimintaan osallistuminen mahdollistettiin yhdenvertaisesti perheen taloudellisesta tilanteesta riippumatta.

Etsivä nuorisotyö kohdentui erityisesti peruskoulun päättäneisiin nuoriin. Toiminnassa panostettiin jalkautuvaan työhön, vaikka nuorten tavoitettavuus oli ajoittain haasteellista; nuoria kohdattiin kirjattua asiakasmäärää selvästi enemmän. Moottoripajatoimintaa ylläpidettiin osana harrastamisen mallia.

Koulunuorisotyötä toteutettiin valtion erityisavustuksella, mikä vahvisti nuorten matalan kynnyksen tukea koulupäivän aikana. Toiminnan vakinaistaminen sisältyy vuoden 2026 talousarvioon.

Nuorten osallisuutta ja nuorisovaltuuston toimintaa vahvistettiin, ja kesätoimintaan saatiin ulkopuolista toiminta-avustusta.

Selonteko merkittävistä riskeistä

Liikuntapalveluista vastaavan henkilön eläköityminen edellytti tehtävien uudelleenjärjestelyä, jonka toimivuutta arvioidaan vuoden 2026 aikana.

Uuden järjestelyn käynnistymiseen sekä palvelutarpeen kasvuun suhteessa resursseihin liittyvät riskit olivat keskeisiä. Riskit pysyivät hallinnassa, eikä merkittäviä palvelukatkoksia syntynyt.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	TA 2025	TP 2025
Vahvistetaan terveyttä mahdollistamalla kuntalaisille hyvät liikuntaolosuhteet ja aktiivinen arki	Liikuntapaikkojen ylläpidon resurssit ovat riittävät Liikuntapaikkojen ylläpidosta on laadittu priorisointilista palvelulupauksineen Tarkastetut ja ylläpidetyt yleiset leikkipuistot ja esitys leikkipaikka-verkoston tiivistämisestä	Vähintään 0,5 htv Päivitetty palvelulupauslistaus 11 kpl Esitys uudesta verkostosta valmis	0,5 htv Kehittämissuunnitelman laatiminen aloitettu Toteutunut. Esitys sisältyy em. suunnitelmaan
Tarjotaan liikuntapalveluja vähän liikkuville ja niille, joille ei ole tarjolla palveluja	Erityisryhmien ja ikääntyneiden liikuntaryhmien määrät Liikuntaneuvonnan kehittämiseen haetaan avustusta	Vähintään 5 säännöllistä ryhmää Hyväksytty hankehakemus	7 kpl Saatu avustusta kolmeen liikuntaneuvonnan hankkeeseen

Turvataan paikallisten urheiluseurojen mahdollisuudet tarjota edullisia liikuntaharrastuksia.	Liikuntaseurojen toimintaa tuetaan Liikuntaseurojen kanssa suunnitellaan toimintaa yhdessä	Maksuttomat olosuhteet vakiintuneelle toiminnalle Vähintään yksi suunnittelutapaaminen vuodessa	Toteutunut Toteutunut (23.10.2025)
Tarjotaan avoimia nuorisopalveluja nuorisotalolla ja verkossa	Toimintapäivien määrä / viikko Verkkonuorisotyö Ylläpidetään moottoripajatoimintaa	3-4 päivänä viikossa Omissa kanavissa, vähintään kuukausittain Kerran viikossa	5 pv / vko Toteutunut Toteutunut
Järjestetään leirejä, retkiä ja tapahtumia nuorille	Tapahtumien määrä	Vähintään 8 vuodessa	Toteutunut 17 (leirit: 7, retket: 5, muut tapahtumat: 5)
Tehdään tiivistä kouluyhteistyötä	Nuorisotyö paikalla koululla Ryhmätyökset Yhteisöllisen opiskeluhuollon toimintaan osallistuminen Päihdekasvatus-tuntien määrä	Vähintään 3 pv / vko Kaikille 7. luokille Kuukausittain Vähintään 1 krt / v ala- ja yläkouluilla	Toteutunut 4 pv / vko Toteutunut (vko 34) Toteutunut Toteutunut
Etsivä nuorisotyö tavoittaa nuoria aikuisia	Etsivän nuorisotyön asiakkaat Nuorten aikuisten avoin toiminta Nuorten aikuisten hyvinvoinnista kerätään tietoa	Vähintään 20 vuodessa Viikoittain Suunnitelma tiedonkeruun tavasta, pilotointi ja alustavat tulokset	6 kirjattua asiakasta Toteutunut osittain Toteutunut osana kutsuntojen kehittämistä
Nuorten osallisuutta edistetään	Nuoret mukana suunnittelussa ja päätöksenteossa Nuorten järjestämien tapahtumien määrä	Vähintään 5 kokousta Vähintään 3	6 kokousta 3 tapahtumaa

	Nuorisovaltuuston resurssointi	Vähintään 1 000 €	TA2025: 1 000 € (kehittämisyavustus: 580 €, kulut: 965 €)
--	-----------------------------------	----------------------	---

Tuloarviot ja määrärahat